

187 . Socu | Comuna: Bărbătești | Județ: Gorj | Punct: Cioaca Boia | Anul: 2008

Anul: 2008

Cod RAN: 78864.01

Perioade: Protoistorie

Epoci: La Tène

Tipuri sit: fără vestigii arheologice

Categorii sit: Domestic

Autori: Gheorghe Calotoiu, Elena Firescu, Dumitru Hortopan

Instituții: Muzeul Județean "Alexandru Ștefulescu" Gorj, Muzeul Județean "Alexandru Ștefulescu" Gorj, Muzeul Județean "Alexandru Ștefulescu" Gorj

Raport

Situl arheologic de la Socu Bărbătești se află amplasat pe DN 67B (DJ675) Târgu-Cărbunești - Filiași, la 1,5 Km N de satul Socu (comuna Bărbătești, Județul Gorj) în punctul „Cioaca Boia”, la 100 m V de râul Gilort.

Cercetări arheologice anterioare au fost efectuate de către Petre Gherghe și Gheorghe Calotoiu în perioada 1976-1980, 1982-1986.

În anii 2006 și 2008 au fost executate lucrări pentru instalarea unor conducte de gaze naturale la sonda Grupului I Socu. Conducta traversează la 50-80 m E situl arheologic de la Socu-Bărbătești.

Canalul unde a fost instalată conducta de aducțiune a gazelor are o lungime de 240 m și o lățime de 0,60 m și este poziționată paralel cu râul Gilort.

Traiecul conductei a fost propus de arheologii de la MJ Gorj, astfel ca așezarea dacică să nu fie afectată. Traiectul conductei traversează un teren frământat, datorită eroziunilor Gilortului și alunecărilor de teren.

În 2006 aceeași firmă a efectuat o secțiune unde a fost pusă o altă conductă la 1 m N de actuala secțiune. Șanțul a fost săpat manual.

Secțiunea unde a fost amplasată noua conductă are o lungime de 240 m, o lățime de 0,60 m și o adâncime de 1,40-1,50 m, fiind paralelă cu râul Gilort.

Pe lungimea secțiunii practicate manual de muncitorii de la aceeași firmă au fost descoperite în c. 142 -150 și 202 – 208 două complexe arheologice (Cpl 1 și Cpl 2) unde s-au găsit fragmente ceramice la -0,30 –0,75 m adâncime precum și urmele de la o locuință dacică. În partea de N a secțiunii între c. 202-208 s-a reperat un alt complex arheologic (Cpl 2) la -0,80 -1,10 m adâncime unde au fost descoperite bucăți de chirpic, fragmente ceramice, o fusaiolă, un mâner de caserolă și un pinten de fier fragmentar.

La 15 m S de primul complex arheologic și la adâncimea de -0,55 m a fost descoperită partea superioară de la o râșniță dacică, alături de fragmente ceramice de la un vas mare de provizii care prezenta pe interior urme de arsură secundară.

Ceramica descoperită în cele două complexe arheologice intersectate de traiecul conductei se împarte în trei categorii: fină, semifină și grosieră.

Pe suprafața cercetată au fost surprinse două complexe de locuire. Pe baza materialului arheologic descoperit se pot atribui epocii Latène târziu, mai exact sec. I a. Chr.- I p.Chr.

Primul complex arheologic – Cpl 1 are o lungime de 3,50 m și lățimea sa este cuprinsă între 0,30 - 0,65 m și se compune din umplutură de culoare negricioasă, bucăți mari de chirpic, cărbune, cenușă și multe fragmente ceramice.

Majoritatea fragmentelor ceramice descoperite sunt lucrate la mână din pastă grosieră ce cuprinde ca degresant nisipul granulos și pietricele.

La -0,60 m adâncime a fost descoperit un vas fragmentar de tip borcan cu buza evazată, tăiată drept din pastă zgrunțuroasă având pe diametrul maxim ca ornament motivul șnuruit organic, fundul drept, iar sub buză alveole mici dispuse circular. Fragmente ceramice prezintă pe interior și pe exterior urme de arsură secundară. În umplutură s-au descoperit pereți de vas din pastă zgrunțuroasă cu fundul drept de culoare castanie, fragmente de castroane cu buza evazată, lată, cu marginea rotundă de culoare neagră din pastă semifină, fragmente de castron din pastă cenușie cu buza evazată lucrate la roată. Tot în Cpl1 la -0,55 m adâncime au fost descoperite fragmente de la o fructieră din pastă cenușie fină cu urme de slip cenușiu lucrată la roată, un fragment de castron cu fundul circular din pastă fină, de culoare cenușie, un fragment de vas de mici dimensiuni din pastă cenușie fină cu buza evazată și marginea rotundă. În același complex arheologic (Cpl1) au fost sesizate fragmente ceramice reprezentând pereți de vase lucrate din pastă grosieră având ca ornament butonul în șa, în cruce sau simplu. În același context arheologic la -0,60 m a fost descoperit un fragment din partea superioară a unui vas bitronconic din pastă semifină lucrat la roată cu buza evazată, marginea dreaptă de culoare castanie.

La -0,65 m a fost descoperit un vas de provizii cu buza evazată, marginea dreaptă iar pe diametrul maxim prezenta un brâu alveolar cu fundul drept. Acest vas fragmentar avea în interior și exterior puternice urme de arsură secundară. În același context arheologic a fost descoperită partea inferioară a unui vas borcan din pastă grosieră de culoare castanie cu fundul drept. Lângă aceste vase la -0,70 m a fost descoperit un chiup fragmentar din pastă semifină de culoare roșie cu fundul de forma unui postament circular la 0,55 m a fost descoperit un perete și buză de fructieră de culoare cenușie lucrată la roată și un fragment ceramic sub forma unui fund inelar de vas din pastă cenușie fină.

În depunerea arheologică din Cpl1 între -0,55 -0,68 m au mai fost găsite un perete de vas cu buza dreaptă din pastă semifină de culoare cenușie cu un brâu șnuruit pe pântec, care se leagă de butoni în șa, baze de vase inelare sau sub formă de postament din pastă grosieră sau fină, fragmente de fructiere lucrate la roată – buze, pereți sau suporturi – de culoare cenușie din pastă fină. Pe câteva buze evazate de vase sunt imprimate alveole ca ornamente. Mare parte din materialul ceramic este lucrat cu mâna din pastă grosieră și în puține cazuri sunt lucrate forme ceramice din pastă fină sau semifină la roată.

Pe traiectul conductei între c. 202 – 208, la -0,80 -1,10 m adâncime a fost descoperită o lentilă de umplutură ce are o lungime de 1,70 m și o lățime de 0,30 -0,35 m care cuprinde bucăți de lipitură (chirpici), cenușie, cărbuni și fragmente ceramice de la mai multe vase. Astfel la -0,95 m adâncime a fost găsit un vas borcan fragmentar lucrat din pastă grosieră cu buza dreaptă, având sub ea un motiv de formă alveolară, iar sub acesta un motiv sub formă de șnur. Pe fragmentele ceramice sunt urme de arsură secundară pe interior și exterior.

În Cpl2 a mai fost descoperit un fragment de vas de culoare castanie din pastă grosieră cu buza ușor evazată și marginea crestată, iar sub aceasta mai multe incizii paralele dispuse orizontal. Materialul ceramic din același complex arheologic mai constă în fragmente ceramice provenind de la vase lucrate cu mâna și, mai rar, la roată. La -0,95 m adâncime s-a descoperit un fragment de la o toartă de culoare cenușie, un perete de vas cu buton din pastă semifină de culoare castanie, un perete de vas cu buza ușor evazată, un fund de vas tăiat drept din pastă grosieră cu urme de arsură secundară, un fragment ceramic cu buton în formă de șa, un fragment ceramic cu buza evazată de culoare cenușie lucrat la roată.

În același context arheologic la adâncimea de -0,85 m a fost descoperit un capac din pastă grosieră cu urme de arsură secundară, a mai fost găsit un vas bitronconic, fragmentar cu buza evazată, marginea rotundă, cu incizii oblice pe pântec. Au mai fost descoperite fragmente din pereți unui vas de culoare cărămizie în exterior și culoare neagră în interior cu incizii paralele orizontale ca ornamente. Au mai fost descoperite două funduri de vase la -1,05 m adâncime cu pereții din pastă grosieră sub formă de borcan. Pe unul din ele se păstrează impresiunile digitale ale olarului, pe interiorul vasului.

În depunerea arheologică din Cpl2 la -0,95 m a mai fost descoperit un mâner de caserolă romană, o fusaiolă bitronconică și un pinten de fier fragmentar.

În cele două depuneri din complexele Cpl1 și Cpl2 se păstrează bucăți de lipitură, cu amprentele materialului lemnos și împletituri de nuiele.

În Cpl1 și Cpl2, au apărut mai multe forme ceramice lucrate de mână și la roata olarului și s-au observat diferite tipuri de vase: cupe și picioare de fructieră lucrate la roată din pastă cenușie, pereți și buze de la vase lucrate cu mâna din pastă grosieră, pereți și funduri de vase lucrate cu mâna, funduri de vase inelare din pastă lucrate la roată .

Caracteristicile materialului arheologic descoperit - categorii de pastă și forme ceramice datează așezarea de la Socu - Bărbătești în sec. I a.Chr-sec. I p.Chr.

Analogii cu descoperirile arheologice de la Socu-Bărbătești se găsesc în așezările Latène târziu atribuite culturii geto-dacice clasice, special la Ocnița1, Polovragi2, Popești3, Vlădiceasca4, Cozla5, Răcătău, Tilișca6 și altele.

La Socu-Bărbătești a fost descoperită o toartă de caserolă din bronz cu cercul în relief crestat. Asemănări cu această descoperire întâlnim în Dacia meridională la Ocnița7, Ulmeni jud. Călărași8 și aparține tipului Eggers 144 fiind încadrate cronologic în sec. I p. Chr.

Pinteni sunt cunoscuți în Dacia, cu deschiderea la capete circulară. Pinteni s-au semnalat în așezările și fortificațiile de la Bâta Doamnei9, Costești, Craiva10, Grădiștea Muncelului, Poiana, Popești11, Sighișoara, Tilișca12.

În urma cercetărilor arheologice desfășurate în perioada 25 august – 18 septembrie 2008 în așezarea geto-dacică de la Socu-Bărbătești considerăm că s-a realizat eliberarea terenului de sarcină arheologică.

Informații suplimentare online

[Raportul 4189 din cronica.cimec.ro](http://raportul4189.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
